

nierne. Naa, det kan man maaske sige vilde være en juridisk Konsekvens i Henhold til Lovens Anlæg, men for den almindelige Bevidsthed synes det dog underligt, at Forholdet er saaledes. Dernæst vil jeg gerne vide, hvad det til syvende og sidst skal betyde „at tage Tjeneste i de krigsførende Magters Hær eller om Bord i deres Regeringsskibe.“ Maa en dansk Undersaat heller ikke være Sygeplejer i en fremmed Magts Krigslazaret? Jeg spørger ikke, om han maa være Medlem af „det røde Kors“; thi det er en international Institution, som man kan antage staa uden for denne Lov, men maa han ikke en Gang gaa ind som Sygeplejer i en fremmed Magts Krigslazaret? Det maa han ikke efter denne Lov, saa vidt jeg kan forstaa; men det forekommer mig at være en Urimelighed. Endvidere vil jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at vi have dog i vor Historie og for ikke overordentlig mange Aar siden taget Nytte af og været glade ved, at andre, vore nære Naboer og nære Frænder øst- og nordpaa, toge frivillig Tjeneste i vor Hær i Krigene 1848—50 og vel ogsaa enkeltvis i Krigen 1864. Det vare vi glade ved, og det takkede vi dem for, vi hædrede dem, og mange Aar efter har nu for ganske nylig den danske Konge særlig hædret dem, som vare tilbage fra den Tid. Men nu vil man forbyde os at gøre Gengæld. Det finder jeg i højeste Grad mærkværdigt og i højeste Grad — ja, jeg vil ikke bruge et stærkt Udtryk. Se vi saa tilbage paa den danske Historie, hvor mange Mænd, som senere have gjort sig bekendte og have udmærket sig her i Landet, finde vi da ikke, som først i fremmede Krige og fremmed Krigstjeneste have faaet deres Uddannelse? Nu skal dette forbydes og ifølge Lovens sidste Paragraf straffes med Fængsel, og jeg ved ikke hvad. Nej, til en saadan Lov, til en saadan Indskrænkning i hver enkelt Mands personlige Frihed vil jeg ikke være med. Saa vidt jeg har forstaaet — jeg har det kun af Avisreferater af det andet Tings Forhandlinger — har Justitsministeren der udtalt sig derhen, at Loven kunde jo efter Omstændighederne overholdes, og efter Omstændighederne kunde man lade være at overholde den, man maatte tage Hensyn til de enkelte Forhold og derefter bestemme, om man i det hele vilde bruge den eller ej. Men deri maa jeg være fuldstændig enig med den ærede sidste Taler, at skulle vi have en saadan Lov, bliver Regeringen *forpligtet* til at overholde den, og det bliver en Fare for os, om Loven ikke overholdes.

Dersom en Udvalgsforhandling derfor skulde føre til, at man blev helt fritaget for denne Lov, var Ulykken ikke større.

Justitsministeren (Rump): Den sidste ærede Taler var nu, om jeg saa maa sige, lovlig glubsk, naar han ikke vilde se nogen Skade i, om denne Lov ikke blev gennemført. Han sagde derhos, at hvis visse Bestemmelser bleve staaende deri, vilde han stemme imod Loven. Dette sidste vilde vel ikke faa saa meget at sige; jeg antager, at han i saa Fald vilde komme til at staa saa temmelig ene. (Stemmer: Nej, Nej!) Jeg tror, at vi vilde gøre den danske Stat en meget daarlig Tjeneste, hvis denne Forhandling førte til, at vi kom til at staa uden nogen Lov paa dette Omraade, saa at vi fremdeles maatte være henviste til de forældede Bestemmelser, der ere givne i Forordningen af 1803, med Hensyn til hvis Indhold jeg maa henvise til Forslagets Motiver. Der er vel i det andet Ting faldet Ytringer om, at hvis vi ikke havde Lovbestemmelser, som forbød og satte Straf for Foretagelse af de omhandlede Handlinger, vilde vi være angerløse over for de fremmede Magter; disse vilde da ikke kunde gøre os noget; thi naar vi ikke havde Forbuds- og Straffebestemmelser, vilde man heller ikke kunde forlange, at vi skulle skride ind. Et saadant Raisonnement vilde imidlertid ikke nytte noget over for de udenlandske Magter; disse vilde lige fuldt besvære sig over, at vi som neutral Magt ikke havde ført ordentligt Tilsyn med vore Undersaatter, ikke have forhindret dem i at skade den fremmede Stat eller dens Borgere; det vilde ikke nytte os at paabe- raabe os, at vi ingen Lov havde, der forbød de paaklagede Handlinger. Man vilde svare: Det er jeres egen Skyld, det bryde vi os ikke om, I maa bøde derfor. Man har jo det bekendte Eksempel fra Krigen i Nordamerika med de sydlige Fristaters Krigsskib Alabama, der blev forsynet med Krigskontrabande i England, hvorfor det mægtige England bagefter kom til at give en Skadeserstatning paa nogle og halvtreds Mill. til de Amerikanere, der havde lidt Tab. — Paa det her omhandlede Omraade drejer Spørgsmaalet sig slet ikke, om de Handlinger, der forbydes, ere forkastelige. De kunne maaske være priselige, set fra et dansk Standpunkt, kunne have vor allerstørste Sympati, de kunne i og for sig være meget hæderlige. Spørgsmaalet er, hvad vi maa gøre for at sikre vor Neutralitet, sikre os mod, at man kan bebrejde os, at vi som neutral Magt have tilsidesat